

CONTINGUTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ CICLE SUPERIOR

DECRET 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària

Continguts llengua catalana i literatura cicle superior (5è i 6è)

Comunicació oral

- Interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula i de l'escola.
- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, to de veu, respecte per les opinions dels altres.
- Reproducció de textos orals memoritzats: cançons, poemes, dramatitzacions...
- Interacció en diàlegs o debats, de manera coherent i estructurada, aportant i defensant idees pròpies i justificant-les amb arguments i contra arguments raonats.
- Estratègies per a la producció de textos orals: planificació a partir d'un guió o esquema, utilització de suports digitals, memorització, assaig...
- Producció de textos orals de diferents tipus i formats de l'àmbit personal i escolar amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Adequació del registre (formal o informal) a la situació comunicativa.
- Ús de llenguatges (verbal, gestual, icònic...) no discriminatoris i que respectin les diferències de gènere.
- Estratègies per a la comprensió de textos orals: identificació de la tasca comunicativa, comprensió del lèxic clau, retenció de la informació, comprensió del sentit global i específic...
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en els mitjans de comunicació.
- Reelaboració i síntesi de textos orals de tipologia diversa.
- Comprensió i interpretació crítica i raonada de textos orals.
- Interès per participar en les converses i per expressar-se amb claredat i bona pronúncia.

Comprensió lectora

- Comprensió del sentit global i específic d'un text de tipologia diversa en diferents formats i suports identificant les informacions literals i inferencials.
- Comprensió de textos escrits en diferents formats vinculats a continguts curriculars.
- Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura: identificació de les intencions de l'autor del text, comprensió de vocabulari en el seu context, realització d'inferències; formulació, comprovació i reelaboració d'hipòtesis, captació de les idees principals.
- Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
- Comprensió, reflexió i anàlisi de textos procedents de documents digitals i de mitjans de comunicació per desenvolupar una actitud crítica.
- Reelaboració de la informació d'un text a partir de la comprensió explícita i inferencial i amb relació als coneixements i objectius de lectura.
- Entonació, fluïdesa, velocitat en la lectura expressiva de textos d'acord amb la situació comunicativa.
- Estratègies per a la cerca d'informacions en fonts impreses (índexs i glossaris) o a Internet (mots clau, cercadors, fiabilitat de les fonts, referències a les fonts...).
- Utilització de diccionaris en diferents formats per a la comprensió de mots i expressions.
- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre i de la localitat per a la cerca d'informació i adquisició de coneixements.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
- Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.
- Sentit crític davant

Expressió escrita

- Estratègies per a la producció de textos escrits: planificar (intencions, destinatari, contingut possible), escriure (organització de la informació en paràgrafs, ús de connectors, relectura contínua dels fragments escrits...) i revisar (comprovar si respon a la intenció primera, fer-ne una lectura global per comprovar-ne la coherència i la cohesió, i modificar el text a partir de treure, afegir-hi o inserir-hi fragments).
- Producció de textos escrits de tipologia diversa en diferents formats i suports: narracions, explicacions, descripcions, diàlegs, notícies, receptes, còmics...
- Coherència i cohesió en l'organització i estructura del text, segons la seva tipologia específica.
- Aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua (lèxics, morfosintàctics i ortogràfics) en la producció de textos escrits.
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema.
- Elaboració del resum d'un text o fragment vinculat als continguts curriculars, dels mitjans de comunicació...
- Utilització de programari informàtic per escriure textos, especialment de tractament de textos, d'edició gràfica i de publicacions.

- Utilització d'eines de consulta i revisió per a la producció de textos escrits.
- Convencions pròpies de la comunicació digital.
- Normes per a la bona presentació dels textos escrits.
- Interès per aplicar en la producció de textos escrits els coneixements apresos.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances i confiança en un mateix per poder millorar.

Coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

- Diferències d'ús de la llengua oral i de la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades segons el tipus de text.
- Elements específics bàsics dels textos digitals i audiovisuals.
- Reflexió sobre la construcció de paraules, frases i textos.
- Organització i estructura d'un text segons la seva tipologia (lèxic i organització i estructura del text).
- Normes ortogràfiques treballades en cursos anteriors.
- Normes ortogràfiques constants i introducció de normes d'excepció i excepcions.
- Escriptura de mots amb dificultat ortogràfica.
- Normes sobre l'accentuació gràfica.
- Reconeixement del valor social de les normes ortogràfiques en la comunicació.
- Aplicació d'instruments personals per revisar l'ortografia dels textos: regles conegudes, deducció per comparació, bases d'orientació...
- Funcionament semàntic i morfològic de la llengua: mecanismes de derivació i composició, famílies de paraules, sentit figurat, comparació, metàfora, polisèmia...
- Sinònims, antònims i paraules polisèmiques: coneixement i ús.
- Categories gramaticals: determinants (articles i quantitatius, demostratius i possessius), nom (classes), adjectiu, pronom (funció de cohesió en els enunciats i en els textos, referents, normes fonamentals de funcionament), verb (temps i persona, aspectes perfectius i imperfectius), adverbi, preposicions i conjuncions.
- Ordre adequat dels mots i concordança (gènere, nombre, persona i temps) en una frase.
- Reconeixement en un enunciat del grup nominal i del grup verbal: nom i complements, verb i complements.
- Aplicació de la complementació a la descripció de persones, objectes, situacions, estats d'ànim, o paisatges.
- Signes de puntuació: punt final, punt i a part, punt i seguit, punts suspensius, dos punts, coma, cometes, interrogant, admiració, guió i parèntesis.
- Connectors per enllaçar oracions (*i, però, perquè, sinó encara que, no obstant...*).
- Relació del significat amb la puntuació i els connectors.
- Revisió dels textos pel que fa a l'estructura i l'organització, la puntuació, el lèxic, i els elements paratextuals a partir d'algun tipus de suport.
- Reflexió sobre el procés, l'organització i la planificació del treball, l'acceptació de l'error. Autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre llengua i en les situacions d'aprenentatge compartit.

Educació literària

- Comprensió de textos literaris aplicant estratègies específiques per aprofundir en el sentit del text.
- Audició, lectura, memorització i recitació de tot tipus de textos literaris (narracions, poemes, cançons, llegendes...).
- Interpretació del llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, comparacions, metàfores, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; ritme i rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Anàlisi i reconeixement dels elements clau dels textos literaris: tema, trama, protagonistes, narrador...
- Estratègies lectores per a la comprensió del text. Contextualització de l'autor, identificació del propòsit, lectura crítica...
- Interpretació del sentit de les il·lustracions i elements tipogràfics en referència al text.
- Lectura expressiva (pronunciació, to de veu, entonació, pauses...) i entenedora de textos literaris en lectures públiques.
- Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant alguns recursos retòrics.
- Escriptura de contes i textos narratius amb l'estructura adequada: inici, nus i desenllaç.
- Creació de jocs lingüístics amb paraules, sons o rimes, embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).
- Producció de textos creatius mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons.
- Dramatització de contes, poemes i altres textos literaris.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició.
- Reconeixement dels principals agents de producció d'un text teatral o audiovisual: director, guionista, actors, productor, escenògraf, càmeres...

- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre o de la localitat. Consulta del catàleg digital.
- Expressió d'impressions personals després de les lectures i adopció d'una posició crítica.
- Gust per la lectura i l'escriptura de textos literaris.
- Valoració del text literari

criteris d'avaluació llengua catalana i literatura cicle superior (5è i 6è)

1. Comprendre produccions orals (conferències, exposicions, explicacions) provinents de diferents mitjans. Tenir capacitat per fer-ne una síntesi també oral a partir de les idees principals que s'hi han exposat.
2. Participar activament en les converses de classe i utilitzar un llenguatge comprensible per a les funcions bàsiques, com ara relacionar-se, aprendre, expressar experiències viscudes, imaginar. Saber escoltar els altres i respectar els torns de paraula.
3. Exposar temes de producció pròpia oralment (exposicions, processos, comentaris d'actualitat, entre altres) amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa. Utilització de material gràfic.
4. Aplicar tot tipus d'estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents formats.
5. Elaborar síntesis en forma d'esquema o mapa conceptual.
6. Respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit (contes, poemes, articles, fullets informatius, entre d'altres) mostrant comprensió.
7. Conèixer el funcionament d'una biblioteca —incloses les virtuals—, per localitzar llibres de coneixements i lectures literàries.
8. Llegir de manera autònoma i comprensiva, mostrant interès per tot tipus de textos.
9. Escriure textos de gèneres diversos i en diferents formats (contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies...) amb coherència, cohesió i correcció lingüística i amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.
10. Saber escriure textos de totes les tipologies amb un lèxic i estructura que s'avingui al tipus de text, a les intencions i al registre. Tenir capacitat per revisar i millorar els textos d'un mateix o dels altres i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.
11. Saber sintetitzar informació provinent de webs utilitzant el format hipertext.
12. Conèixer i aplicar l'estructura que determina la tipologia dels textos.
13. Expressar idees a través d'esquemes.
14. Utilitzar sistemes de comunicació digitals segurs i adequats a l'edat per comunicar-se amb d'altres.
15. Mostrar seguretat en l'ortografia de base, bon coneixement de les normes ortogràfiques que responen a lleis constants i haver après algunes normes d'excepció i algunes excepcions; haver memoritzat les paraules d'ús freqüent.
16. Aplicar l'accentuació gràfica en la majoria de casos en els textos de producció.
17. Conèixer els mecanismes de la llengua per crear significat, com ara derivació, composició, sentit figurat i tots els treballats durant el curs. Aplicació en els textos de producció pròpia.
18. Conèixer la terminologia gramatical bàsica i la funció de cada element en un enunciat.
19. Mostrar progressiva autonomia en l'aprenentatge: reflexió sobre el procés, organització i planificació del treball, acceptació dels errors, autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
20. Mostrar comprensió dels llibres de literatura llegits: saber explicar com són els protagonistes, la trama, els escenaris. Valorar el llenguatge i la il·lustració. Saber-ne fer una valoració global.
21. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.
22. Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.
23. Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
24. Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.

Continguts llengua castellana i literatura cicle superior (5è i 6è)

Comunicació oral

- Interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula i l'escola.
- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, to de veu, respecte per les opinions dels altres.
- Reproducció de textos orals memoritzats: cançons, poemes, dramatitzacions...
- Interacció en diàlegs o debats, de manera coherent i estructurada, aportant i defensant idees pròpies i justificant-les amb arguments i contra arguments raonats.
- Estratègies per a la producció de textos orals: planificació a partir d'un guió o esquema, utilització de suports digitals, memorització, assaig...
- Producció de textos orals de diferents tipus i formats de l'àmbit personal i escolar amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Adequació del registre (formal o informal) a la situació comunicativa.
- Ús de llenguatges (verbal, gestual, icònic...) no discriminatoris i que respectin les diferències de gènere.
- Estratègies per a la comprensió de textos orals: identificació de la tasca comunicativa, comprensió del lèxic clau, retenció de la informació, comprensió del sentit global i específic...
- Comprensió de textos orals en diferents contextos: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, en la vida quotidiana i en els mitjans de comunicació.
- Reelaboració i síntesi de textos orals de tipologia diversa.
- Comprensió i interpretació crítica i raonada de textos orals.
- Interès per participar en les converses i per expressar-se amb claredat i bona pronúncia.

Comprensió lectora

- Comprensió del sentit global i específic d'un text de tipologia diversa en diferents formats i suports identificant les informacions literals i inferencials.
- Comprensió de textos escrits en diferents formats vinculats a continguts curriculars.
- Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura: identificació de les intencions de l'autor del text, comprensió de vocabulari en el seu context, realització d'inferències; formulació, comprovació i reelaboració d'hipòtesis, captació de les idees principals.
- Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
- Comprensió, reflexió i anàlisi de textos procedents de documents digitals i de mitjans de comunicació per desenvolupar una actitud crítica.
- Reelaboració de la informació d'un text a partir de la comprensió explícita i inferencial i amb relació als coneixements i objectius de lectura.
- Entonació, fluïdesa, velocitat en la lectura expressiva de textos d'acord amb la situació comunicativa.
- Estratègies per a la cerca d'informacions en fonts impreses (índex i glossaris) o a Internet (mots clau, cercadors, fiabilitat de les fonts, referències a les fonts...).
- Utilització de diccionaris generals i bilingües en diferents formats per a la comprensió de mots i expressions.
- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre i de la localitat per a la cerca d'informació i adquisició de coneixements.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
- Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.
- Sentit crític davant d'informacions procedents de textos diversos: publicitat, informatius, relats de ficció, premsa...

Expressió escrita

- Estratègies per a la producció de textos escrits: planificar (intencions, destinatari, contingut possible), escriure (organització de la informació en paràgrafs, ús de connectors, relectura continua dels fragments escrits...) i revisar (comprovar si respon a la intenció primera, fer-ne una lectura global per comprovar-ne la coherència i la cohesió, i modificar el text a partir de treure, afegir-hi o inserir-hi fragments).
- Producció de textos escrits de tipologia diversa en diferents formats i suports: narracions, explicacions, descripcions, diàlegs, notícies, receptes, còmics...
- Coherència i cohesió en l'organització i estructura del text, segons la seva tipologia específica.
- Aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua (lèxics, morfosintàctics i ortogràfics) en la producció de textos escrits.
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema.
- Elaboració del resum d'un text o fragment vinculat als continguts curriculars, dels mitjans de comunicació...

- Utilització de programari informàtic per escriure textos, especialment de tractament de textos, d'edició gràfica i de publicacions.
- Utilització d'eines de consulta i revisió per a la producció de textos escrits.
- Convencions pròpies de la comunicació digital.
- Normes per a la bona presentació dels textos escrits.
- Interès per aplicar en la producció de textos escrits els coneixements apresos.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances i confiança en un mateix per poder millorar.

Coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

- Diferències d'ús de la llengua oral i de la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades segons el tipus de text.
- Elements específics bàsics dels textos digitals i audiovisuals.
- Reflexió sobre la construcció de paraules, frases i textos.
- Organització i estructura d'un text segons la seva tipologia (lèxic i organització i estructura del text).
- Normes ortogràfiques treballades en cursos anteriors.
- Normes ortogràfiques constants i introducció de normes d'excepció i excepcions.
- Escriptura de mots amb dificultat ortogràfica.
- Normes sobre l'accentuació gràfica.
- Normes d'ortografia diferencials respecte del català (pronoms enclítics, numerals...).
- Reconeixement del valor social de les normes ortogràfiques en la comunicació.
- Aplicació d'instruments personals per revisar l'ortografia dels textos: regles conegudes, deducció per comparació, bases d'orientació...
- Funcionament semàntic i morfològic de la llengua: mecanismes de derivació i composició, famílies de paraules, sentit figurat, comparació, metàfora, polisèmia...
- Sinònims, antònims i paraules polisèmiques: coneixement i ús.
- Categories gramaticals: determinants (articles i quantitatius, demostratius i possessius), nom (classes), adjectiu, pronom (funció de cohesió en els enunciats i en els textos, referents, normes fonamentals de funcionament), verb (temps i persona, aspectes perfectius i imperfectius), adverbi, preposicions i conjuncions.
- Ordre adequat dels mots i concordança (gènere, nombre, persona i temps) en una frase.
- Reconeixement en un enunciat del grup nominal i del grup verbal: nom i complements, verb i complements.
- Aplicació de la complementació a la descripció de persones, objectes, situacions, estats d'ànim, o paisatges.
- Signes de puntuació: punt final, punt i a part, punt i seguit, punts suspensius, dos punts, coma, cometes, interrogant, admiració, guió i parèntesis.
- Connectors per enllaçar oracions (*y, pero, perquè, aunque, a pesar de...*).
- Relació del significat amb la puntuació i els connectors.
- Revisió dels textos pel que fa a l'estructura i l'organització, la puntuació, el lèxic, i els elements paratextuals a partir d'algun tipus de suport.
- Reflexió sobre el procés, l'organització i la planificació del treball, l'acceptació de l'error.
- Autocorrecció i autoavaluació de tot el procés.
- Confiança en la pròpia capacitat per aprendre llengua i en les situacions d'aprenentatge compartit.

Educació literària

- Comprensió de textos literaris aplicant estratègies específiques per aprofundir en el sentit del text.
- Audició, lectura, memorització i recitació de tot tipus de textos literaris (narracions, poemes, cançons, llegendes...).
- Interpretació del llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, comparacions, metàfores, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; ritme i rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Anàlisi i reconeixement dels elements clau dels textos literaris: tema, trama, protagonistes, narrador...
- Estratègies lectores per a la comprensió del text. Contextualització de l'autor, identificació del propòsit, lectura crítica...
- Interpretació del sentit de les il·lustracions i elements tipogràfics en referència al text.
- Lectura expressiva (pronunciació, to de veu, entonació, pauses...) i entenedora de textos literaris en lectures públiques.
- Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant alguns recursos retòrics.
- Escriptura de contes i textos narratius amb l'estructura adequada: inici, nus i desenllaç.
- Creació de jocs lingüístics amb paraules, sons o rimes, embarbussaments, cal·ligrames, rodolins, entre altres.
- Producció de textos creatius mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons.
- Dramatització de contes, poemes i altres textos literaris.

- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició.
- Reconeixement dels principals agents de producció d'un text teatral o audiovisual: director, guionista, actors, músics, productor, escenògraf, càmeres...
- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre o de la localitat. Consulta del catàleg digital.
- Expressió d'impressions personals després de les lectures i adopció d'una posició crítica.
- Gust per la lectura i l'escriptura de textos literaris.
- Valoració del text literari com a vehicle de comunicació i d'interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.

Críteris d'avaluació llengua castellana i literatura cicle superior (5è i 6è)

1. Comprendre i extreure la informació rellevant de textos i produccions adequades a l'edat, provinents de diferents mitjans (explicacions, lectures, audiovisuals), diferenciant idees principals i secundàries, identificant idees, opinions i valors no explícits.
 2. Participar de forma adequada en les situacions comunicatives, respectant les normes d'interacció oral.
 3. Realitzar exposicions orals amb ordre, coherència i claredat (coneixements, vivències, fets, idees, opinions), utilitzant adequadament recursos no lingüístics (gesticulació, suports visuals).
 4. Comprendre autònomament textos escrits (contes, poemes, articles, fullers informatius, entre d'altres) i audiovisuals (pel·lícules, anuncis, informatius). Saber respondre i formular preguntes referides als textos que s'han llegit.
 5. Escriure textos de gèneres diversos i en diferents formats (contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies...) amb coherència, cohesió i correcció lingüística i amb riquesa de llenguatge, partint del procés de pensar, escriure o elaborar i revisar.
 6. Extreure i contrastar informacions de textos escrits diversos i mostrar la comprensió per mitjà de la lectura en veu alta.
 7. Aplicar a les lectures les estratègies de comprensió treballades.
 8. Conèixer les paraules dels temes treballats a l'aula i les seves derivacions, o el seu ús amb diferents significats (polisèmia).
 9. Conèixer les normes ortogràfiques, apreciar el seu valor social.
 10. Conèixer i aplicar l'organització dels textos llegits i escrits a l'aula: descripcions, exposicions, instruccions, diàlegs, notícies, entre altres.
 11. Utilitzar els connectors per precisar el significat dels textos.
 12. Revisar el text que s'ha escrit i millorar-ne la coherència i la cohesió, el lèxic i la puntuació.
 13. Conèixer la terminologia gramatical bàsica i la funció de cada element en un enunciat.
 14. Gaudir amb la lectura de textos tradicionals i de la literatura infantil adequats a l'edat.
- ISSN 1988-298X <http://www.gencat.cat/dogc> DL B 38014-2007
 55/136 Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya Núm. 6900 - 26.6.2015
 CVE-DOGC-A-15176019-2015
15. Escriure contes clars i ben estructurats, i poemes.
 16. Participar en representacions teatrals, aprendre el paper i declamar-lo bé.
 17. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, d'Espanya i del món, amb actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès a comprendre-les.
 18. Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
 19. Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües sabent adaptar els missatges.
 20. Reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge, detectant errors i avenços.
 21. Usar un llenguatge no discriminatori

Continguts primera llengua estrangera cicle superior (5è i 6è)

Comunicació oral

- Comprensió d'instruccions de treball i d'actuació a l'aula.
- Comprensió i participació en situacions d'intercanvi social a l'aula: saludar, acomiadar-se, felicitar, disculparse, demanar permís, donar les gràcies... i de textos orals relacionats amb temes curriculars.
- Identificació del lèxic i d'expressions bàsiques d'un tema específic.
- Comprensió global i específica de textos orals de tipologia diversa en diferents suports i formats, i extracció d'informació per a la realització d'una tasca concreta o com a reforç/ampliació dels coneixements.
- Memorització i reproducció de textos orals com ara cançons, poemes, rimes, narracions, textos breus relacionats amb continguts curriculars d'altres àrees, emprant el llenguatge verbal i no verbal.
- Pronunciació, entonació i ritme adequats en les interaccions orals habituals seguint les pautes de la llengua estrangera.
- Reconeixement per l'entonació de la modalitat de la frase (interrogació, exclamació...).
- Producció de missatges d'intercanvi social a l'aula i relacionats amb contingut temàtic: preguntes, respostes, instruccions de treball...
- Normes que regeixen la comunicació i la interacció oral: torn de paraula, to de veu, respecte per les intervencions dels altres...
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions orals.
- Exposició oral individual o en grup de temes treballats i utilitzant suports visuals i digitals.
- Disposició per superar les dificultats que poden sorgir en una interacció tot utilitzant estratègies que facilitin la comunicació (repetició, utilització d'exemples, gest, imatges).
- Interès i esforç per comprendre les produccions orals a l'aula.
- Valoració de les produccions orals com a expressió del propi aprenentatge.

Comprensió lectora

- Comprensió d'informacions relacionades amb continguts de diferents àrees curriculars i presentades en diferents suports.
- Estratègies de lectura apreses de les altres llengües del centre que ajuden a la comprensió del text i que permeten la deducció del significat dels mots i expressions (predicció, suposició).
- Lectura de textos de tipologia diversa, en suport paper i digital, per copsar el sentit general i extreure'n informació específica.
- Entonació, seguint les pautes rítmiques de la llengua estrangera, en la lectura expressiva de textos senzills.
- Utilització de diccionaris en format paper i digital per a la comprensió de mots i expressions.
- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre i de la localitat com a font d'informació en diferents suports escrits en llengua estrangera.
- Ús d'eines digitals per a la recerca guiada de la informació en la realització de tasques específiques.
- Interès per la lectura de textos reals i adaptats, com a font d'informació i de plaer.

Expressió escrita

- Estratègies i recursos de producció escrita apreses de les altres llengües curriculars, per a la producció de textos escrits de tipologia diversa.
- Producció de textos breus relacionats amb situacions de la vida quotidiana.
- Utilització d'expressions i frases treballades a l'aula en la producció de textos escrits (descripcions, diàlegs, narracions, poemes) amb el suport, quan calgui, dels recursos TAC.
- Ús de les estructures pròpies de la llengua estrangera en les produccions escrites.
- Aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua estrangera (lèxics, morfosintàctics i ortogràfics) en la producció de textos escrits.
- Utilització de sistemes de comunicació digitals segurs i adequats a l'edat per establir canals de comunicació en la llengua estrangera i per a la presentació, edició i publicació de textos.
- Normes per a la bona presentació dels textos escrits.

Coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge

- Diferències d'ús de la llengua oral i de la llengua escrita en situacions comunicatives reals o simulades segons el tipus de text.
- Associació de grafia, pronunciació i significat.
- Habilitats i estratègies per aprendre nou lèxic, expressions i estructures (repetició, memorització, associació, utilització de suports multimèdia) i reflexió sobre el propi aprenentatge.

- Reconeixement i ús de lèxic, formes i estructures bàsiques pròpies de la llengua estrangera.
- Recursos TAC per al treball de vocabulari bàsic i d'ampliació i d'estructures lingüístiques de la llengua estrangera.
- Aplicació dels coneixements sobre aspectes lingüístics coincidents apresos de les altres llengües curriculars: signes de puntuació.
- Normes ortogràfiques bàsiques.
- Escriptura de mots habituals amb dificultat ortogràfica.
- Connectors bàsics: *and, but, then, because...*
- Similituds i irregularitats bàsiques i formes gramaticals pròpies de la llengua estrangera: reconeixement i ús des d'una visió comunicativa.
- Formes verbals (present, passat, futur) adequades al tipus de text.
- Valoració i confiança en la pròpia capacitat per aprendre una llengua estrangera com a instrument per a la realització de tasques, com a eina d'aprenentatge i d'accés al coneixement i com a llengua de comunicació dins i fora de l'aula.

Educació literària

- Comprensió de textos literaris senzills reals o adaptats.
- Audició, lectura, memorització i recitació de textos literaris senzills (poemes, cançons, llegendes, refranys o dites).
- Lectura en veu alta de textos literaris senzills, tot fent atenció a la pronunciació, al to de veu i a les pautes bàsiques d'entonació de la llengua estrangera.
- Reproducció oral de textos literaris breus memoritzats com ara cançons, poemes, rimes, amb acompanyament d'elements no verbals.
- Escriptura de jocs lingüístics i textos literaris senzills: cançons, poemes, còmics, petites narracions... a partir de models.
- Dramatitzacions, explicació de contes dialogats i recitacions de poemes o cançons.
- Respecte per les produccions dels altres.
- Utilització dels recursos de la biblioteca d'aula, del centre o de la localitat per a la cerca de textos literaris en diferents suports.
- Interès i curiositat per llegir contes o llibres (en diferents suports) escrits en la llengua estrangera.

Críteris d'avaluació primera llengua estrangera cicle superior (5è i 6è)

1. Captar el missatge global i específic de produccions i interaccions orals variades procedents de diferents contextos relacionats amb els alumnes i el seu entorn més proper.
2. Expressar-se amb certa fluïdesa en les produccions i interaccions orals més habituals en l'àmbit escolar i personal.
3. Participar amb naturalitat en les interaccions orals (fer preguntes, demanar aclariments o disculpes, donar les gràcies) i mostrar interès en les produccions orals pròpies i respecte per les produccions orals dels altres.
4. Emprar la llengua estrangera amb correcció tenint en compte l'entonació, el ritme i les estructures pròpies per transmetre informacions diverses d'acord amb una finalitat comunicativa i emprant els recursos disponibles.
5. Fer petites exposicions orals individuals o en grup de temes relacionats amb les diferents àrees del coneixement.
6. Comprendre el sentit global i la informació específica de textos escrits de tipologia diversa i en diferents suports i formats.
7. Elaborar textos escrits senzills tant en suport paper com digital segons un model i tenint en compte el destinatari, el tipus de text i la finalitat comunicativa.
8. Mostrar cura i interès per les produccions escrites així com dels elements que en són propis (correcció, planificació, contextualització, revisió).
9. Reproduir oralment poemes, cançons o breus textos dramàtics atenent a la pronunciació, ritme, entonació.
10. Comprendre poemes, cançons, llegendes, refranys o dites escrits.
11. Saber comparar produccions de diferents llengües per trobar-hi semblances i diferències i canviar el punt de vista personal per poder comprendre altres maneres de veure el món.
12. Tenir interès per solucionar els problemes de comprensió i comunicació que es produeixen en contextos multilingües, sabent adaptar els missatges.
13. Valorar la llengua estrangera com a instrument de comunicació amb altres persones i cultures, interessant-se per les produccions tradicionals i actuals en llengua estrangera.
14. Valorar i reconèixer les diferents estratègies que ajuden a prendre consciència del propi aprenentatge i mostrar un cert grau d'autonomia a l'hora de resoldre situacions d'aprenentatge.
15. Actitud de respecte cap a les persones que parlen altres llengües i interès per comprendre-les.
16. Usar un llenguatge no discriminatori i respectuós amb els altres i ser crític amb els prejudicis racistes, sexistes, religiosos i classistes.

Continguts comuns plurilingüisme i interculturalitat cicle superior (5è i 6è)

- Valoració del coneixement de llengües per a la comunicació i per millorar la comprensió dels altres i del món i per valorar la pròpia llengua i cultura.
- Valoració de la necessitat de conèixer altres llengües per poder comunicar-se amb més gent, buscar informació i conèixer altres cultures.
- Valoració de la pròpia identitat lingüística i cultural i assumpció d'una realitat multilingüe.
- Coneixement de la varietat lingüística existent en el context social i escolar.
- Valoració, actitud receptiva i de respecte cap a les persones que parlen altres llengües o variants del català i el castellà i tenen una cultura diferent a la pròpia.
- Actitud crítica davant missatges discriminatoris i estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes o sexistes.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i respectuosos amb les diferències.
- Coneixement i valoració de les varietats lingüístiques del català i del castellà.
- Valoració positiva de la varietat lingüística existent en el context social escolar i de les llengües que es parlen al món.
- Coneixement i valoració de la diversitat de llengües que hi ha al món.
- Motivació per comparar i estudiar el funcionament de les distintes llengües.
- Identificació de les semblances i diferències en la manera de veure i entendre el món.
- Comparació i identificació de les semblances i diferències entre diferents llengües (manlleus, "falsos amics", aspectes fonètics...).
- Coneixement d'algunes semblances i diferències en els costums quotidians i ús de les formes bàsiques de relació social als països on es parlen les llengües curriculars i presents en el centre.
- Percepció de les dificultats de la comunicació plurilingüe i aplicació d'estratègies verbals i no verbals per resoldre les situacions i adaptar-se a l'interlocutor en contextos multilingües.
- Participació en les diferents activitats culturals i lingüístiques del centre on s'utilitzen diverses llengües.

Continguts matemàtiques cicle superior (5è i 6è)

Numeració i càlcul

Comprensió dels nombres, de les seves formes de representació i del sistema de numeració

- Ús i comprensió de les fraccions i dels decimals per mesurar quantitats contínues en contextos significatius.
- Descripció oral, gràfica i escrita dels processos de comprensió dels diferents conjunts numèrics i del càlcul.
- Reconeixement i ús de les relacions entre fraccions, decimals i percentatges en casos senzills (0,5, 1/2, 50%; 0,25, 1/4, 25%; 0,1, 1/10, 10%).
- Analogia entre el sistema de numeració decimal i el sistema internacional de mesura.
- Ús i contrast de diferents models per representar les relacions entre decimals, fraccions i percentatges.
- Reconeixement i cerca de fraccions equivalents seguint camins diversos.
- Relació dels nombres fraccionaris amb el càlcul de probabilitats.
- Ús de diferents models per comparar i ordenar fraccions i decimals.
- Situació dels nombres decimals, fraccionaris i percentatges sobre la recta numèrica.
- Aproximació en els nombres decimals.
- Ús dels nombres decimals i fraccionaris en l'aproximació de la mesura.
- Cerca de característiques dels nombres (primers, compostos, múltiples, divisors) amb nombres fins a la centena.
- Elaboració de conjectures numèriques a partir de sèries i problemes.
- Interpretació i representació, utilitzant diferents models, dels nombres quadrats i cúbics.
- Representació geomètrica del producte a partir de la superfície del rectangle.
- Relació de les mesures de superfície i de volum amb les potències.
- Anàlisi de les relacions entre la superfície i el volum d'una figura.
- Interpretació dels nombres grans expressats com a producte d'una potència en contextos significatius.
- Interpretació dels nombres negatius en contextos significatius i reals.
- Interpretació dels nombres naturals, decimals i fraccionaris en taules i gràfics.
- Elaboració de gràfics i taules a partir del comptatge i la mesura.

Comprensió dels significats de les operacions i de les relacions que hi ha entre unes i altres

- Comprensió i ús dels diferents significats de les operacions amb nombres decimals.
- Multiplicació i divisió per nombres positius inferiors a 1.
- Comprensió i ús de la suma i la resta de fraccions mitjançant representacions gràfiques i aritmètiques.
- Reconeixement de la relació entre elevar al quadrat i trobar la superfície d'un quadrat.
- Exploració i comprensió de propietats de les operacions i elaboració de conjectures.

Comprensió de la funcionalitat del càlcul i l'estimació

- Desenvolupament d'estratègies de càlcul mental amb nombres naturals, fraccionaris i decimals.
- Establiment d'analogies entre nombres naturals i nombres decimals i observació de les diferències.
- Anàlisi i contrast d'estratègies de càlcul mental.
- Descripció oral o escrita de les estratègies de càlcul mental emprades.
- Ús de les propietats de les operacions i de les relacions entre elles per agilitar el càlcul mental.
- Relació de les taules de doble entrada i els diagrames en arbre amb la multiplicació.
- Estimació raonable dels resultats de les operacions amb nombres naturals, decimals i fraccionaris. Descripció del procés d'estimació.
- Realització d'operacions amb nombres decimals que tinguin sentit (i amb un nombre reduït de xifres) emprant els algorismes de la suma, la resta, la multiplicació i la divisió (amb decimals només al dividend).
- Percentatge d'una quantitat.
- Ús de les TAC i calculadores per al càlcul.
- Selecció adequada del tipus de càlcul segons la situació: càlcul mental, càlcul escrit, calculadora i altres dispositius digitals.

Relacions i canvi

Comprensió i anàlisi dels patrons, relacions i canvis

- Anàlisi de les propietats dels nombres i de les operacions.
- Seguiment de sèries (numèriques, geomètriques...) i descoberta del patró.
- Creació de sèries (numèriques, geomètriques...). Cerca de propietats.
- Exploració de la dependència de variables en contextos significatius.
- Utilització i elaboració de gràfics i de taules per analitzar constants i canvis.

Ús de models i expressions matemàtiques per representar les relacions

- Interpretació i expressió de funcions lineals i de proporcionalitat directa conegudes (creixement, temperatura...).
- Ús d'estratègies diverses per obtenir el resultat.
- Aplicació de models geomètrics per representar i explicar relacions numèriques i algèbriques.
- Anàlisi dels canvis en el perímetre en figures que mantenen l'àrea constant i viceversa.
- Modelització i contrast de situacions-problema mitjançant gràfics (fletxes, taules de doble entrada, diagrames d'arbre) i frases matemàtiques.
- Utilitzar els operadors "i", "o" aplicats a la cerca per Internet.

Espai i forma

Anàlisi de les característiques i propietats de les figures geomètriques

- Descripció amb precisió i vocabulari adequat, classificació i comprensió de les relacions entre diferents figures de dues i tres dimensions, utilitzant les propietats que les defineixen.
- Creació de figures tridimensionals utilitzant materials físics i recursos digitals.
- Interpretació i elaboració de definicions basades en les propietats d'algunes figures: angles, cares, costats, superfícies...
- Elaboració de conjectures sobre propietats geomètriques.

Localització i descripció de relacions espacials

- Representació de figures geomètriques sobre eixos de coordenades: polígons regulars, paral·lelograms.
- Anàlisi i interpretació gràfica de les propietats d'aquestes figures.
- Utilització d'escala sobre mapes per calcular distàncies reals.
- Localització de punts, creació de camins i determinació de la distància entre punts situats en un sistema de coordenades.
- Ús del raonament espacial en la utilització de mapes, la planificació d'itineraris i el disseny de plànols, en suports físics i virtuals.

Identificació i aplicació de transformacions geomètriques

- Descripció de transformacions utilitzant distàncies, angles i direccions.
- Obtenció d'imatges de figures geomètriques utilitzant superfícies reflectores, recursos digitals i altres materials.
- Anàlisi de les característiques de simetries, girs i translacions.
- Reconeixement i construcció d'angles a partir de girs.

Utilització de la visualització i de models geomètrics per resoldre problemes

- Representació geomètrica dels nombres: quadrats, cúbics, compostos, primers.
- Representació geomètrica del producte i superfície del quadrat i rectangle.
- Representació sobre paper de figures geomètriques amb propietats fixades, com les longituds dels costats o les mesures dels angles.
- Ús de representacions planes d'objectes tridimensionals per visualitzar i resoldre problemes d'àrees i volums.
- Ús del compàs, el transportador d'angles i dels recursos digitals per ampliar la capacitat de raonament espacial.
- Aplicació d'idees i conceptes geomètrics a problemes de la vida diària i de l'entorn.
- Representació i resolució de problemes geomètrics que comprenguin nocions d'àrea i de mesura.
- Aplicació de models geomètrics per representar i explicar relacions numèriques i algèbriques.

Mesura

Comprensió de les magnituds mesurables, de les unitats i del procés de mesurar

- Reconeixement de les magnituds de capacitat, volum, àrea, amplitud d'angles.
- Comparació i ordenació de mesures de volum, àrea i amplitud d'angles.
- Selecció i ús de les unitats adequades per mesurar-les.
- Comprensió i ús del sistema internacional de mesura i de les unitats de temps.
- Ús dels nombres decimals i fraccionaris en l'aproximació de la mesura.
- Equivalència d'unitats. Ús de l'equivalència tant numèrica com geomètrica en el procés de mesurar.
- Analogia entre el sistema internacional de mesura i el sistema de numeració decimal.
- Lectura d'escala i de taules de mesura en contextos reals.
- Descripció oral, gràfica i escrita de la mesura de les diferents magnituds.
- Contrast i anàlisi de diverses estratègies de mesura.
- Ús de les unitats més comunes de l'entorn digital: bit, byte, pixel...

Aplicació de tècniques i instruments adequats per mesurar

- Desenvolupament d'estratègies d'estimació en les diferents magnituds, tot utilitzant referents comuns.
- Anticipació i interpretació de l'error d'una mesura.

- Selecció amb criteri dels instruments i les tècniques apropiades per trobar la longitud, l'àrea, el volum i l'amplitud dels angles amb la precisió adequades.
- Ús del transportador d'angles.
- Disseny de l'estratègia adequada per realitzar una mesura en un context significatiu. Crear i resoldre problemes.
- Disseny d'escales i d'interval·ls de mesura per interpretar dades.
- Realització de mesura directa i contrast amb mesures estimades.
- Descripció acurada, oral i escrita, del procés de mesura realitzat.
- Determinació de les àrees del rectangle, el quadrat i el triangle.
- Determinació del volum del cub.
- Anàlisi de les relacions entre la superfície i el volum d'una figura.
- Interpretació de la fórmula de l'àrea del cercle i del perímetre de la circumferència.

Estadística i atzar

Formulació de preguntes abordables amb dades i recollida, organització i presentació de dades rellevants per respondre-les

- Formulació de preguntes i dissenys d'experiments o enquestes per recollir dades i poder comparar característiques en una mateixa població.
- Ús de la numeració i la geometria per recollir, descriure i interpretar dades.
- Utilització de dades recollides per altres o generades a partir de simulacions (Internet, premsa escrita...).
- Obtenció de la freqüència absoluta en un conjunt de dades no superior a 50.
- Utilització, amb recursos digitals i d'altres, de taules de freqüències, diagrames de barres i histogrames per representar les dades obtingudes.
- Relació de les taules de doble entrada i els diagrames en arbre amb la multiplicació.
- Determinació del tipus de representació més apropiada en resoldre problemes.

Selecció i ús de mètodes estadístics per analitzar dades

- Comparació de conjunts de dades que tinguin alguna relació entre si.
- Utilització de la mitjana aritmètica, la mediana i la moda en un conjunt de dades no superior a 50.
- Utilització de la calculadora i d'altres recursos digitals per elaborar taules de valors i calcular la mediana, la mitjana aritmètica i la moda. Aplicació a la resolució de problemes.

Treure conclusions i fer prediccions basades en dades

- Realització d'observacions, formulació de conjectures i proposta de noves preguntes basades en les diferències entre dues mostres.
- Utilització de diagrames de punts per analitzar la relació entre dues característiques en poblacions diferents. Aplicació a la resolució de problemes.
- Comprensió que hi ha maneres de quantificar el grau de certesa dels resultats estadístics.
- Descripció oral i escrita d'una situació a partir de l'anàlisi de les dades.

Comprensió i aplicació de conceptes bàsics d'atzar

- Comprensió i utilització de la terminologia probabilística apropiada per descriure successos complementaris i mútuament excloents.
- Comprensió que la mesura de la probabilitat d'un succés pot representar-se per un nombre comprès entre 0 i 1.
- Relació del càlcul de probabilitats amb els nombres fraccionaris.
- Realització de prediccions i discussió si els resultats obtinguts concorden o no amb les prediccions.
- Ús dels recursos digitals per treballar amb mostres grans. Aplicació a la resolució de problemes.
- Ús de l'estadística i l'atzar per donar

Criteris d'avaluació cycle superior (5è i 6è)

1. Valorar la quantificació en situacions de la vida real com un aspecte que afavoreix la comparació, l'ordenació i la classificació.
2. Cercar amb criteri les regularitats i canvis que es produeixen en una col·lecció o una seqüència. Fer conjectures i comprovar-les. Establir generalitzacions. Establir criteris consistents de classificació i comprovar-los.
3. Reconèixer i comprendre les situacions-problema. Cercar i utilitzar taules i gràfics (taules de doble entrada, fletxes, diagrames d'arbre...), xifres i signes adients per representar tot tipus de situacions-problema. Cercar, seleccionar i organitzar les dades necessàries. Estimar una resposta raonable. Desenvolupar estratègies de resolució (analogia, particularització, identificació d'operacions...). Expressar verbalment el procés de solució i la resposta de forma coherent i clara. Comprovar la validesa de les respostes. Reconèixer la validesa de diferents processos de resolució d'una situació-problema.

4. Formular problemes a partir de situacions conegudes. Comunicar oralment i per escrit, de forma coherent, clara i precisa, coneixements i processos matemàtics realitzats (càlculs, mesures, construccions geomètriques, resolució de problemes).
5. Interpretar el sistema de numeració decimal. Interpretar i utilitzar els nombres naturals, fraccionaris, decimals (fins als centèsims) i nombres negatius d'acord amb contextos de la vida quotidiana. Reconèixer les relacions entre nombres decimals, fraccionaris i percentatges.
6. Utilitzar el significat de les operacions amb els nombres naturals, fraccionaris i decimals de forma apropiada a cada context. Desenvolupar agilitat en el càlcul exacte i aproximat: realitzar les operacions bàsiques mentalment, mitjançant els algorismes de càlcul escrit i usar la calculadora i altres dispositius digitals per calcular i cercar propietats dels nombres i operacions. Seleccionar i justificar el càlcul adient a cada situació: mental, escrit, amb mitjans tècnics.
7. Interpretar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos digitals adients, representacions espacials (itineraris, plànols, maquetes, mapes) utilitzant referents concrets i generals, de l'entorn quotidià i d'altres àrees.
8. Identificar, reconèixer i descriure amb precisió figures i cossos geomètrics de l'entorn, utilitzant nocions com: perpendicular, paral·lel, simètric... Classificar les figures i els cossos, d'acord amb característiques geomètriques (vèrtexs, costats, angles, cares, arestes, diagonals...) i expressar els criteris i els resultats.
9. Seleccionar de forma adequada a cada situació la unitat, instrument i estratègia de mesura de les magnituds de longitud, massa, capacitat, temps, superfície i amplitud angular, en entorns quotidians i en altres àrees. Realitzar l'estimació prèvia, la mesura, expressant el resultat amb precisió, i comprovar-la. Utilitzar l'equivalència d'unitats d'una magnitud, en situacions on tingui sentit.
10. Interpretar amb llenguatge precís i seleccionar i realitzar, amb els instruments de dibuix i els recursos TAC adients, els gràfics adequats (taules, histogrames, diagrames de barres, de sectors...) a cada situació sobre un conjunt de dades de fets coneguts de l'entorn i d'altres àrees. Interpretar el valor de la mitjana, la mediana i la moda dins del context.
11. Realitzar estimacions basades en l'experiència sobre els resultats (segur, probable, possible, impossible) de jocs d'atzar. Comprovar-ne els resultats.

Continguts de l'àrea de coneixement del medi natural cicle superior (5è i 6è)

Iniciació a l'activitat científica

- Realització d'un treball d'investigació a partir del plantejament de qüestions i problemes rellevants de l'entorn, mitjançant el treball cooperatiu i a partir de l'experimentació i l'ús de diferents fonts d'informació.
- Argumentació oral i escrita de les propostes de solució del treball d'investigació.
- Utilització de material i tècniques específiques de laboratori.
- Cerca i contrast d'informació en diferents suports (lectura de textos científics, d'imatges, gràfics...).
- Planificació d'experiències per comprovar propietats dels materials i el seu comportament.
- Neteja, ordre, manteniment i estalvi dels materials i l'instrumental.
- Utilització de la lupa binocular per a l'observació de petits organismes o part d'ells.
- Ús del microscopi per a l'observació d'alguns microorganismes.
- Instruments i objectes d'ús habitual al laboratori: coneixement i utilització.
- Normes de seguretat en el laboratori: coneixement i aplicació.

El món dels éssers vius

- Relació entre funcions vitals i estructura d'alguns animals, plantes i fongs.
- Criteris per a l'observació científica d'éssers vius.
- Claus i guies per a la classificació d'organismes.
- Reconeixement dels microorganismes com a altres formes de vida.
- Valoració de la intervenció dels microorganismes en alguns processos quotidians.
- Observació i descripció d'alguns éssers vius i de la seva interacció amb el medi.
- Relació entre funcions vitals i estructura d'alguns animals, plantes i fongs.

Les persones i la salut

- Visió integrada dels aparells i sistemes que possibiliten les funcions dels cos humà.
- Canvis que comporta el creixement en el desenvolupament físic, personal i relacional.
- Funcions de reproducció i relació en els éssers humans i òrgans, aparells i sistemes que hi intervenen.
- Reconeixement de la dimensió afectiva de la sexualitat i d'algunes malalties relacionades amb la funció de reproducció.
- Valoració crítica dels comportaments individuals que afecten la salut dels altres i la pròpia.
- Riscos del consum de tabac i alcohol.
- Hàbits d'higiene i estils de vida saludables.
- Actuacions de primers auxilis per ajudar-se i ajudar els altres.
- Coneixement i valoració dels avenços de la ciència en l'alimentació i la salut.
- Expressió raonada de les valoracions pròpies i contrast amb les valoracions dels altres sobre decisions que afavoreixen un comportament responsable i saludable.

Matèria i energia

- Mesura i comparació de masses i volums de materials diversos.
- Observació, experimentació i descripció de materials amb diferents densitats.
- Anàlisi dels efectes d'una força o diferents forces sobre un objecte. Aplicació a l'estudi de màquines simples que s'utilitzen habitualment a l'escola o a casa.
- Fonts d'energia més utilitzades en la societat.
- Diferenciació entre energies renovables i no renovables.
- Planificació i realització d'experiències sobre el comportament de materials davant de la llum, el so, la calor, la humitat i l'electricitat.
- Propietats dels diferents materials d'una mescla relacionant-les amb l'ús de diferents tècniques de separació de substàncies: imantació, filtració, decantació, evaporació i destil·lació.
- Propietats de l'aigua com a dissolvent.
- Canvis químics en relació amb fenòmens quotidians: combustions, oxidacions i fermentacions. Aplicació a la prevenció del foc i obtenció de compost.
- Reducció, reutilització i reciclatge de residus. Criteris de separació i selecció.

Entorn, tecnologia i societat

- Valoració de l'impacte del desenvolupament tecnològic en les condicions de vida i en el treball.
- Components d'un circuit elèctric.
- Disseny i construcció de circuits elèctrics senzills.
- Valoració de la importància d'adoptar comportaments que minimitzin el consum elèctric.
- Avenços, productes i materials que intervenen en el progrés de la societat.

Criteris d'avaluació cycle superior (5è i 6è)

1. Analitzar alguns dels usos que es fan dels recursos naturals i de les fonts d'energia, així com algunes conseqüències dels usos inadequats.
2. Reconèixer i explicar la presència ubiqua dels microorganismes en el medi.
3. Relacionar l'estructura d'un ésser viu amb les funcions que realitza. Identificar els principals òrgans del cos humà i les funcions que realitzen tot relacionant l'adequat funcionament del cos amb determinats hàbits de salut. Conèixer les repercussions dels hàbits incorrectes sobre la salut.
4. Planificar i portar a terme experiències senzilles sobre alguns fenòmens físics i químics de la matèria: plantejar-se hipòtesis, seleccionar el material necessari, registrar els resultats i comunicar les conclusions, amb diferents llenguatges per mitjans convencionals i amb l'ús de les TAC.
5. Planificar i realitzar projectes de construcció d'alguns objectes, maquetes i aparells senzills, seleccionant els materials pertinents, demostrant responsabilitat en les tasques individuals i actitud cooperativa per al treball en grup i vetllant per la pròpia seguretat i la dels altres

Continguts de l'àrea de coneixement del medi social i cultural cycle superior (5è i 6è)

El món que ens envolta

- La Terra, planeta del sistema solar.
- Lectura i interpretació de dades del temps atmosfèric en diferents representacions.
- Identificació de la relació entre clima, vegetació i relleu.
- Principals riscos mediambientals relacionats amb el clima.
- Identificació i localització de les principals unitats de relleu i la hidrografia de Catalunya, d'Espanya i del món.
- Utilització i interpretació de diferents representacions cartogràfiques (plànols, fotos aèries, croquis...), en diferents suports, per localitzar elements importants del medi físic.
- Reconeixement dels usos socials d'algunes roques i minerals.
- Anàlisi dels elements naturals i antròpics que influeixen en la configuració del paisatge.
- Identificació d'alguns fenòmens naturals: els terratrèmols i les avingudes d'aigua.
- Valoració d'actuacions que contribueixen a la protecció del medi.

Persones, cultures i societats

- Participació activa a l'escola com a aprenentatge per a la vida en democràcia.
- Reconeixement de la diversitat d'opinions.
- Ús de diferents canals per a l'intercanvi d'opinions i difusió d'informacions.
- Organització territorial de Catalunya, Espanya i Europa.
- Principals institucions democràtiques i organitzacions polítiques.
- Valoració del paper de les administracions en la garantia dels serveis públics.
- Reconeixement i valoració de la diversitat cultural i lingüística de Catalunya i d'Espanya.
- Coneixement dels símbols que identifiquen Catalunya en el marc europeu.
- Valoració dels drets i deures ciutadans i del paper individual i col·lectiu en la construcció d'un món més just i equitatiu.
- Valoració de la necessitat d'un compromís per a la resolució de problemàtiques socials.
- Rebuig dels estereotips i prejudicis, així com de les situacions d'injustícia i discriminació, per raons de gènere, orientació afectiva, origen i creences, desenvolupant sentiments d'empatia i respecte amb els altres.

- Observació, identificació i descripció d'alguns trets demogràfics, econòmics i culturals i religiosos de la societat catalana i espanyola.
- Trets principals de l'espai geogràfic mundial relatius als moviments migratoris i la globalització. El diàleg entre cultures i religions.
- Activitats econòmiques del territori i sectors de producció. Tipus d'empresa i la seva organització.
- Valoració de la influència de les vies de comunicació i transport en el desenvolupament de l'economia del territori.
- Valoració de la viabilitat d'una idea emprenedora per mitjà del treball cooperatiu i utilitzant diferents fonts d'informació.
- Interpretació de la realitat a través dels mitjans de comunicació.
- Anàlisi crítica de la influència de la publicitat sobre els hàbits de consum.
- Consum responsable i valoració de l'ús del diner.
- Identitat digital. Gestió de la privacitat de les dades.
- Mesures que contribueixen a la seguretat personal i digital.
- Nocions bàsiques per a la cura d'un mateix i de les persones de l'entorn.
- Prevenció de la violència masclista i de qualsevol fanatisme.

Canvis i continuïtats en el temps

- Comprensió del temps cronològic: identificació de la durada, simultaneïtat i successió d'esdeveniments històrics.
- Ús de representacions gràfiques per situar fets i etapes de l'evolució històrica.
- Ús de diferents fonts històriques (orals, documentals, materials) per contrastar informacions sobre un mateix esdeveniment i obtenir elements per explicar les accions humanes.
- Valoració de la pròpia història personal i col·lectiva per a la comprensió del passat i del present i la construcció del futur.
- Valoració de l'intercanvi intergeneracional d'experiències.
- Anàlisi del paper de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història al llarg del temps i valoració de la seva aportació al patrimoni i a la cultura.
- Anàlisi de l'evolució d'algun element patrimonial de l'entorn proper mostrant-hi respecte.
- Caracterització de les formes de vida prehistòriques.
- Romanització a la península Ibèrica. Fets bàsics de l'edat antiga al territori actual de Catalunya.
- Trets bàsics de l'estructura social, política i econòmica de l'edat mitjana a la península Ibèrica en el marc de l'Europa feudal. Naixement i expansió de la Catalunya medieval.
- Trets bàsics de l'estructura social, política i econòmica de l'edat moderna a la península Ibèrica. L'època dels descobriments. Catalunya dins la monarquia hispànica.
- L'època de les revolucions polítiques i econòmiques a Espanya i Europa (segles xviii i xix). La revolució industrial a Catalunya.
- El món contemporani. Anàlisi dels fets bàsics de la història de Catalunya, Espanya i el món al llarg dels segles xx i xxi per comprendre la societat actual.
- Estudi de diferents avenços tecnològics i científics. La seva repercussió en el món contemporani.

Criteris d'avaluació cycle superior (5è i 6è)

1. Analitzar els elements físics i humanitzats dels paisatges i dels principals factors de canvi produïts per processos naturals i per l'activitat humana al llarg del temps. Reconèixer la diversitat de paisatges de Catalunya i Espanya i la necessitat de preservar la riquesa paisatgística i patrimonial.
2. Valorar, entre d'altres recursos, l'aigua com un bé escàs, i conèixer maneres diferents de prevenir o reduir l'impacte de les activitats humanes sobre el medi.
3. Utilitzar plànols i mapes a diferents escales interpretant els diferents signes convencionals, així com fotografies aèries. Elaborar croquis i plànols senzills com a mitjà per analitzar elements del territori i comunicar els resultats de les observacions i interpretacions.
4. Conèixer, analitzar i valorar els mecanismes de funcionament i de participació de les societats democràtiques, aplicats als òrgans de govern de diferents institucions, assumint responsabilitats en el si del marc escolar.
5. Reconèixer i respectar la diversitat de manifestacions culturals de l'entorn, de Catalunya i Espanya. Identificar les normes de convivència dels grups i respectar els drets i deures fonamentals de les persones.
6. Identificar, descriure i analitzar processos de canvi i transformació socials, culturals, econòmics i tecnològics en l'entorn, en especial, els canvis provocats per la globalització, identificant i valorant algunes de les causes de les desigualtats en el món actual.
7. Utilitzar diferents tipus de fonts documentals (textuals, patrimonials, orals) i arqueològiques per obtenir informació sobre els trets significatius de la societat d'èpoques passades, situant els fets en línies de temps.
8. Valorar la viabilitat d'un projecte emprenedor relacionat amb un tema rellevant de l'entorn, utilitzant els recursos digitals de forma eficient.

Continguts de l'àrea de plàstica de cycle superior (5è i 6è)

Percebre i explorar

- Percepció i exploració sensorial dels elements presents en l'entorn natural, cultural i artístic: els objectes, els materials, els sons...
 - Expressió en diferents llenguatges de les idees, emocions i experiències que desvetllen les manifestacions artístiques i culturals.
 - Interès pel coneixement del patrimoni artístic de Catalunya i el d'altres cultures.
 - Interès i curiositat per descobrir, gaudir i participar de les manifestacions artístiques que ofereix l'entorn: exposicions, espectacles, actuacions...
 - Paper social, cultural i religiós del patrimoni i les manifestacions artístiques. Incidència en la vida quotidiana de les persones i en la forma de pensar.
 - Influència de l'experiència cultural de l'entorn en la comprensió, interpretació i creació visuals, musicals i escèniques.
 - Apreciació de les habilitats i la imaginació dels creadors.
 - Valoració i respecte de les produccions d'un mateix i dels altres.
 - Satisfacció i emoció per l'experiència artística.
 - Percepció que a través de la implicació, de la resolució de problemes i de la constància s'arriba a la satisfacció en la comprensió, interpretació i creació artístiques.
 - Utilització dels mitjans de comunicació i d'Internet per obtenir informació sobre qüestions relacionades amb l'art i els contextos de producció i exposició artística.
 - Percepció que a través de la implicació, de la resolució
-
- Propietats dels materials, els colors, les formes (volums, línies, contorns, textures, grandàries i perspectives...) en les imatges, els objectes i en les obres artístiques.
 - Recursos formals del llenguatge audiovisual i de la seva funció expressiva i estètica (enquadrament, planificació, punt de vista, il·luminació).
 - Relació entre les qualitats perceptibles i el que pretenen les imatges i els objectes (informar, fer pensar, convèncer, persuadir).
 - Reconeixement de maneres de viure, de formes d'organització social i d'atribucions de temps i lloc en les imatges i els objectes.
 - Característiques (formals, materials)

Interpretar i crear

- Terminologia que s'empra en la pràctica i la vivència de l'expressió artística visual, sonora i corporal.
 - Interès, valoració i respecte pel fet artístic i per les produccions artístiques pròpies i alienes.
 - Valoració de l'avenç en el propi aprenentatge.
 - Produccions artístiques (plàstiques, musicals i corporals) amb diverses tècniques i procediments a partir de la percepció sensorial, les experiències, la realitat, les idees i les emocions.
 - Creativitat i imaginació en l'expressió i comunicació artística.
-
- Possibilitats comunicatives d'imatges, objectes, elements naturals, estructures geomètriques, materials i recursos digitals; possibilitats espacials en la intervenció bidimensional i tridimensional; accions que permeten els materials; possibilitats de la llum i dels mitjans artístics del passat i del present (imatge digital, vídeo, fotografia, instal·lació).
 - Construcció i caracterització de personatges, recreació d'espais imaginats, creació d'estructures, maquetes, decorats i exposicions.
 - Creació de missatges visuals mitjançant materials plàstics i tecnologies de la comunicació (imatge digital, vídeo, fotografia, instal·lació).
 - Equilibri, moviment, punts de vista, pla (general, mitjà, de detall), format (vertical, horitzontal, rodó).
 - Reutilització d'objectes i imatges de l'entorn amb la finalitat d'explicar visualment experiències, desitjos i valoracions crítiques.
 - Ús de representacions culturals (imatgeria popular i mediàtica, fotografies, objectes) en projectes artístics.
 - Terminologies pròpies dels llenguatges visuals: pintura, dibuix, escultura, espectacle visual, instal·lació, còmic, cartellisme, arquitectura, publicitat, gravat, collage, modelatge, construcció, fotografia, imatge digital, cinema-vídeo.

Continguts de l'àrea de música de cycle superior (5è i 6è)

Percebre i explorar

- Percepció i exploració sensorial dels elements presents en l'entorn natural, cultural i artístic: els objectes, els materials, els sons...
 - Expressió en diferents llenguatges de les idees, emocions i experiències que desvetllen les manifestacions artístiques i culturals.
 - Interès pel coneixement del patrimoni artístic de Catalunya i el d'altres cultures.
 - Interès i curiositat per descobrir, gaudir i participar de les manifestacions artístiques que ofereix l'entorn: exposicions, espectacles, actuacions...
 - Paper social, cultural i religiós del patrimoni i les manifestacions artístiques. Incidència en la vida quotidiana de les persones i en la forma de pensar.
 - Influència de l'experiència cultural de l'entorn en la comprensió, interpretació i creació visuals, musicals i escèniques.
 - Apreciació de les habilitats i la imaginació dels creadors.
 - Valoració i respecte de les produccions d'un mateix i dels altres.
 - Satisfacció i emoció per l'experiència artística.
 - Percepció que a través de la implicació, de la resolució de problemes i de la constància s'arriba a la satisfacció en la comprensió, interpretació i creació artístiques.
 - Utilització dels mitjans de comunicació i d'Internet per obtenir informació sobre qüestions relacionades amb l'art i els contextos de producció i exposició artística.
 - Percepció que a través de la implicació, de la resolució
-
- Possibilitats sonores dels recursos digitals, de la interacció de diferents mitjans i llenguatges artístics i de les famílies i les agrupacions instrumentals.
 - Reconeixement bàsic de formes musicals, d'instruments i de formacions instrumentals i vocals.
 - Possibilitats corporals comunicatives.
 - Escolta de peces instrumentals i vocals catalanes i d'arreu de diferents autors i estils.
 - Estructures de simultaneïtat en produccions musicals i artístiques de complexitat creixent.
 - Grafia musical convencional en la lectura, interpretació i creació de partitures.
 - Presència de la música en els mitjans de comunicació i en les produccions audiovisuals.
 - Reconeixement i escriptura de ritmes i melodies, emprant la grafia musical convencional.

Interpretar i crear

- Terminologia que s'empra en la pràctica i la vivència de l'expressió artística visual, sonora i corporal.
 - Interès, valoració i respecte pel fet artístic i per les produccions artístiques pròpies i alienes.
 - Valoració de l'avenç en el propi aprenentatge.
 - Produccions artístiques (plàstiques, musicals i corporals) amb diverses tècniques i procediments a partir de la percepció sensorial, les experiències, la realitat, les idees i les emocions.
 - Creativitat i imaginació en l'expressió i comunicació artística.
-
- Possibilitats de comunicació del cos, dels sons, de les músiques, dels instruments i dels recursos digitals.
 - Interpretació, improvisació i creació de cançons, danses i jocs motrius.
 - Interpretació col·lectiva: coordinació amb els acompanyants en el cant i la dansa col·lectiva i atenció al director.
 - Afinació, dicció, tècnica vocal, instrumental i corporal.
 - Tècniques bàsiques de moviment i utilització d'estructures sonores en la improvisació i composició coreogràfiques.
 - Sincronitzacions de música i moviment.
 - Creació de missatges sonors i corporals amb l'ús de recursos digitals a partir de la combinació de diversos mitjans i tecnologies de la comunicació.
 - Elaboració de produccions a partir de la percepció sensorial, la imaginació, les experiències, la realitat, les idees i les emocions.
 - Terminologia pròpia del llenguatge musical: grafia musical convencional en la lectura, interpretació i creació de partitures.
 - Terminologia pròpia de la pràctica i de la vivència de la dansa.

criteris d'avaluació cycle superior (5è i 6è)

1. Identificar i reconèixer en les diverses formes d'expressió artística alguns trets socials, culturals, religiosos, formals, estructurals, ideològics, psicològics, semiòtics i de gènere.

2. Formular opinions i argumentacions i cercar creences i idees al voltant de les manifestacions artístiques i culturals.
3. Comunicar de forma visual, sonora i corporal coneixement, pensament, emocions i experiències, tot aplicant i combinant les possibilitats de comunicació del cos, dels sons, de les músiques, de les imatges, dels objectes, de les figures geomètriques i dels recursos digitals.
4. Elaborar produccions artístiques que promoguin la valoració crítica del nostre entorn.
5. Planificar els processos de producció pel que fa a la previsió de recursos, materials, moments de revisió i a l'assumpció de responsabilitats en el treball cooperatiu.
6. Interpretar cançons i danses apreses utilitzant les tècniques bàsiques de la veu i del moviment.
7. Crear cançons i participar en creacions individuals i col·lectives emprant degudament la terminologia i grafia corresponents.
8. Llegir i interpretar petites partitures amb els elements musicals apresos.

Continguts de l'àrea d'educació física cicle superior (5è i 6è)

El cos: imatge i percepció

- Principals músculs, ossos i articulacions del cos que intervenen en els diferents moviments.
- Domini i control del cos en repòs i en moviment.
- Aplicació del control tònic i de la respiració al control motriu.
- Adequació de la postura a les necessitats expressives i motrius de forma eficaç i equilibrada.
- Execució de la lateralitat amb els segments corporals no dominants.
- Equilibri estàtic i dinàmic en situacions complexes.
- Resolució de l'estructura de l'espai i del temps en accions i situacions motrius complexes.
- Reconeixement dels elements orgànics i funcionals relacionats amb el moviment.
- Acceptació de la pròpia realitat corporal i la dels altres.

Habilitats motrius

- Execució de les habilitats motrius bàsiques i específiques en entorns diversos amb eficiència i creativitat.
- Adquisició d'un control motriu i corporal previ a l'acció.
- Disposició a participar en activitats diverses, amb acceptació de les diferències en el nivell de l'habilitat.
- Utilització de les capacitats físiques de forma genèrica i jugada, i orientada a l'execució motriu en múltiples situacions.
- Utilització de les TAC per a la realització i la reflexió de la pràctica motriu.
- Valoració individual i col·lectiva del treball des del punt de vista motriu.

Activitat física i salut

- Aplicació de manera autònoma d'hàbits higiènics, posturals, corporals i alimentaris relacionats amb la pràctica de l'activitat física.
- Valoració de l'activitat física per al manteniment i la millora de la salut i el benestar reconeixent els principals hàbits perjudicials per a la nostra salut.
- Utilització de materials i espais amb cura i respectant les normes.
- Adopció de mesures bàsiques de seguretat en la pràctica de l'activitat física.
- Prevenció de lesions en l'activitat física amb valoració de la importància de l'escalfament, la dosificació de l'esforç i la recuperació.
- Apreciació de l'esforç individual i col·lectiu.

Expressió corporal

- Elaboració, participació i conscienciació de les possibilitats i recursos que ofereix el llenguatge corporal.
- Composició individual i col·lectiva de moviments a partir d'estímul rítmics i musicals.
- Expressió i comunicació de sentiments i emocions individuals i compartides a través del cos, el gest i el moviment.
- Utilització d'objectes i materials per expressar-se i en la realització de representacions i dramatitzacions.
- Interpretació i creació de situacions que suposin comunicació corporal.
- Elaboració i creació de balls, danses i coreografies senzilles.
- Respecte per les diferents formes d'expressar-se.
- Valoració dels recursos expressius i comunicatius del cos.

El joc

- Jocs alternatius i cooperatius.
- El joc i l'esport com a fenomen social i cultural.
- Acceptació i respecte per les normes i les persones que participen en el joc amb independència del resultat.
- Utilització del joc com a mitjà de relació, de divertiment i d'ús del temps de lleure.
- Descobriments i execució de les estratègies bàsiques dels jocs col·lectius relacionades amb la cooperació i l'oposició.
- Utilització d'habilitats bàsiques d'iniciació esportiva en situacions variades de joc.
- Codis i conductes de joc net.

criteris d'avaluació cicle superior (5è i 6è)

1. Ajustar els moviments corporals a diferents canvis de les condicions d'una activitat utilitzant les nocions topològiques.
2. Desenvolupar conductes actives per estimular la condició física i el benestar, ajustant la pròpia actuació a les pròpies possibilitats i limitacions corporals.
3. Desplaçar-se, saltar, girar, llançar, rebre i manejar objectes de forma coordinada adaptant-se a diferents entorns i situacions de joc.
4. Identificar algunes de les relacions que s'estableixen entre la pràctica d'exercici físic correcta i habitual i la millora de la salut.
5. Construir composicions col·lectives en interacció amb els companys i companyes utilitzant els recursos expressius del cos i partint d'estímul musicals, visuals o verbals.
6. Comunicar-se i representar personatges i situacions complexos utilitzant els recursos expressius del cos.
7. Participar i gaudir dels jocs i les activitats físiques amb coneixement i respecte de les normes mostrant capacitat de modificar-les i crear-ne de noves.
8. Actuar d'acord amb valors com l'esforç personal i la cooperació en els jocs col·lectius i les practiques d'activitats físiques mostrant-se respectuós amb les normes i els companys.
9. Opinar de forma crítica en relació amb situacions sorgides en la pràctica de l'activitat física.

Continguts de l'àrea d'educació en valors socials i cívics de cycle superior (5è i 6è)

Aprendre a ser i a pensar de manera autònoma

- Identificació de les emocions i els sentiments propis.
- Estratègies per a l'autoconeixement i l'autoestima.
- Identificació dels trets personals d'identitat.
- Habilitats de pensament relacionades amb l'ètica: causa-efecte, mitjà-finalitat, relació part-tot...
- Estratègies per al diàleg: l'argumentació, la contraargumentació i les proves.
- Expressió d'opinions i judicis de forma assertiva mitjançant la conversa, la discussió i el debat.
- Actitud crítica en l'observació i la interpretació de la realitat.
- Identificació dels propis prejudicis i estereotips.
- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries.

Aprendre a actuar de manera autònoma i coherent

- Habilitats personals: autonomia, autenticitat i resiliència.
- Actituds de responsabilitat i coresponsabilitat: acompliment dels deures propis i acceptació de les conseqüències dels actes realitzats intencionadament o no.
- Anàlisi de les situacions de l'entorn i de les alternatives que s'hi plantegen.
- Autogestió de les emocions i els sentiments propis.
- Autoregulació de la conducta.
- Valoració de l'esforç i la motivació.
- Actituds de coherència.
- Sentiments i principis morals.
- Actituds ètiques.

Aprendre a conviure

- Identificació de les emocions i els sentiments dels altres; empatia.
- Gestió de normes i límits.
- Habilitats socials: agraïment, disculpa, elogi, empatia i assertivitat.
- Actituds de cooperació, solidaritat i altruisme.
- Valoració de l'amistat: estimació, confiança, lleialtat i manteniment del compromís.
- Estratègies de mediació i gestió positiva de conflictes: diàleg i actituds pacífiques.
- Actitud de sensibilitat, respecte i tolerància envers els altres i la seva diversitat.
- Reconeixement de les diferències per raó de naixement, raça, sexe, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social com un element enriquidor de les relacions interpersonals.
- Respecte pels drets i deures dels infants i dels adults.
- Participació democràtica en el funcionament de l'aula i de l'escola.
- Assumpció de responsabilitats i compromisos en activitats de l'entorn més proper.
- Valoració i pràctica de les normes de convivència en l'entorn més proper.
- Actituds que contribueixen al benestar emocional del grup.
- Convivència en els diferents àmbits propers: la família, l'aula, el grup d'amics...

Aprendre a ser ciutadans responsables en un món global

- Drets i deures individuals i col·lectius recollits en les declaracions universals dels drets humans i dels infants.
- Drets i deures individuals i col·lectius recollits en l'Estatut d'autonomia de Catalunya i la Constitució espanyola.
- Identificació i valoració de la divisió de poders en la democràcia.
- Mecanismes de participació democràtica.
- Valoració de la participació com un dret i un deure.
- Hàbits cívics en els diversos àmbits relacionals (intergeneracionals, veïnals...).
- Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries.
- Valoració de la igualtat de drets d'homes i dones en qualsevol àmbit.
- Identificació i rebuig de les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació i injustícia social en l'entorn local i en el món.
- Compromís ètic i social.
- Actituds i estratègies personals i col·lectives de consum responsable i cura del medi.

- Interpretació crítica de la realitat que ens presenten els mitjans de comunicació, inclòs el llenguatge publicitari i les xarxes socials.
- Drets i deures que regulen l'ús dels béns comuns i dels serveis públics i responsabilitat en la seva utilització.
- Convivència entre els diversos grups ideològics, culturals i religiosos en els diferents àmbits globals: el poble, el barri, la ciutat, el país, el món...

Criteris d'avaluació de cycle superior (5è i 6è)

1. Conèixer les capacitats i els interessos propis mostrant un nivell adequat d'autoestima.
2. Mostrar motivació per la millora personal i respondre als reptes i les dificultats amb esforç i motivació.
3. Mostrar un nivell de gestió emocional adequat en la relació amb els altres en les activitats quotidianes.
4. Argumentar i defensar les pròpies opinions.
5. Expressar-se i actuar d'acord amb un pensament ordenat, clar i objectiu.
6. Actuar amb creativitat i capacitat crítica.
7. Respectar les característiques dels altres i escoltar i respectar les seves opinions.
8. Acceptar i practicar les normes de convivència i els hàbits cívics.
9. Intervenir en situacions de conflicte amb estratègies de mediació, amb actitud col·laborativa i comprensiva.
10. Participar amb responsabilitat en la presa de decisions del grup.
11. Identificar els valors cívics de la societat democràtica i establir un paral·lelisme amb els mecanismes de participació a l'aula i a l'escola.
12. Identificar els drets i els deures més importants que es deriven de les declaracions universals, de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i de la Constitució espanyola, i les situacions en què es vulneren.
13. Descriure els mecanismes bàsics del funcionament democràtic.
14. Comprendre i valorar de manera crítica la informació dels mitjans de comunicació i les xarxes socials.
15. Emprar la tecnologia desenvolupant valors socials i cívics en entorns segurs.
16. Identificar i rebutjar les causes que provoquen situacions de marginació, discriminació, injustícia social i violació dels drets humans.
17. Mostrar empatia, valorar i respectar la diversitat social, cultural, religiosa i de gènere.
18. Identificar i col·laborar